

Håndtering af lokale smitteudbrud med COVID-19

En gradvis og fleksibel genåbning af Danmark er i gang. En succesfuld genåbning på landsplan kræver samtidig kontrol med lokale smitteudbrud. Hurtige og effektive automatiske lokale nedlukninger er et afgørende redskab. Ved lokale udbrud vil der blive iværksat tiltag og restriktioner, der sikrer en hurtig og effektiv håndtering af det konkrete udbrud, så smitten bringes under kontrol.

Såfremt smittetallene stiger på lokalt plan, er der behov for tiltag, som målrettes det berørte område. Derfor er der fastlagt en model for lokal smitte- og udbrudshåndtering, der som en central del af epidemikontrollen sikrer transparens om data, forudsigelighed om tiltag og automatiserede indsatser lokalt ved høj incidens af smitte med COVID-19. Modellen trådte i kraft den 12. april 2021 og er siden, bl.a. som følge af *Aftale for udmøntning af genåbning pr. 21. april 2021*, blevet justeret.

Modellen til håndtering af lokale smitteudbrud og automatisk nedlukning beskriver klare kriterier for nedlukning af henholdsvis sogne og kommuner.

Overblik: Tiltag for lokal udbrudshåndtering

Automatisk nedlukning

- Der skabes et effektivt sikkerhedsnet for automatisk nedlukning baseret på faste kriterier for smitten. Kriterierne for nedlukning er anbefalet af Statens Serum Institut, og er fastsat ud fra den aktuelle smittesituation. Kriterierne vil løbende blive vurderet og justeret efter behov på baggrund af erfaringer og epidemiens udvikling.
- Kommunerne er pålagt at lukke for bl.a. grundskoler, klubtilbud, uddannelsesinstitutioner, lokaler og lokaliteter, hvor der udøves kulturaktiviteter samt lokaler, hvor der udøves idræts-, fritids- og foreningsaktiviteter ved en bestemt incidensgrænse og øvrige kriterier om antallet af smittede og positivprocent for hhv. **sogne** og **kommuner**. Der vil i øvrigt i tilfælde af et smitteudbrud blive taget initiativ til at lukke for en række yderligere aktiviteter på kommunalt niveau, herunder butikker og serveringssteder.

Bedre lokale handlemuligheder

- Kommunerne får desuden bedre muligheder for selv at beslutte at sætte ind over for lokale smitteudbrud.

Transparens og forudsigelighed

- **Data offentliggøres** så kommuner og andre kan følge med i incidensniveauet for kommuner og sogne. Berørte kommuner vil få besked om, at de har nået de fastsatte incidensgrænser, hvorefter kommunerne vil iværksætte de relevante nedlukninger. Tiltag iværksættes med henblik på nedlukning den følgende dag.

- Data for kommuner og sogne foreligger på hverdage omkring kl. 14.00 på SSI's hjemmeside.

Bedre mulighed for undervisning ved nedlukning

- Pr. 30. april 2021 er der indført en regel om selektiv genåbning af konkrete lokaler og lokaliteter, fx skoler eller andre institutioner, der af Styrelsen for Patientsikkerhed ikke vurderes at være direkte i risiko for påvirkning af smitte. Det betyder, at skoler og uddannelsesinstitutioner, der har været lukket ned i mere end 2 uger over de seneste 4 uger, kan modtage elever til fysisk undervisning under følgende særlige forholdsregler:

- Begrænsning på fremmøde til 50 pct. for alle elever/kursister
- Daglige test – der vil forsat være tale om en kraftig opfordring til test i grundskoler, ekskl. efterskoler, mens der på ungdoms- og voksenuddannelserne forsat vil være tale om et krav om test
- Anbefaling om at holde 1-2 meters afstand for elever/kursister og personale på ungdoms- og voksenuddannelser
- Anbefaling om undervisning i mindre grupper (max 15 elever) på grundskoler, ekskl. efterskoler

- Pr. 30. april 2021 er der indført mulighed for udeundervisning på lukkede skoler samt mulighed for fremmøde i tilfælde af lange nedlukninger. Skoler og uddannelsesinstitutioner, der er lukket ved et midlertidigt påbud, kan derfor modtage elever i grundskoler, 10. klasse samt ungdoms- og voksenuddannelser til udendørs fysisk undervisning i samme omfang, som eleverne/kursisterne ellers kunne modtage almindelig undervisning inden udstedelsen af det midlertidige påbud.

- Pr. 30. april 2021 er indført nye tiltag om ophævelse af tiltag. Umiddelbart efter nedlukning vurderer Styrelsen for Patientsikkerhed efter anmodning fra kommunalbestyrelsen, om påbud om nedlukning for sogne eller kommuner skal ophæves for konkrete skoler og institutioner mv., herunder fysisk afgrænsede lokaler og lokaliteter, der ikke er i direkte risiko for påvirkning af smitte, fx fordi de er beliggende i andre bysamfund i kommunen uden særlig interaktion med det smitteramte område, efter en skærpet testindsats, eller hvis smitten på anden måde vurderes at være afgrænset.

Automatisk nedlukning af sogne

Sogne

Automatisk nedlukning af sogne når:

Incidens på mindst **600** pr. 100.000 borgere

Registrering af mindst **20** smittetilfælde i de seneste syv dage samt

Positivprocent på mindst **3** pct.

Der indføres automatisk nedlukning af skole- og undervisningsområdet samt kultur og idræts-, fritids- og foreningsområdet i sogne, hvor der konstateres en særlig høj smitteudvikling.

Hvis incidensen i et sogn er mindst 600 smittede pr. 100.000 indbyggere, der er registreret mindst 20 smittetilfælde med COVID-19 i de seneste syv dage, og positivprocenten er mindst 3 pct., er den lokale kommunalbestyrelse forpligtet til at **påbyde** følgende:

- At grundskoler, SFO og klubtilbud samt ungdoms- og voksenuddannelsesinstitutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område og voksenuddannelser på Udlændinge- og Integrationsministeriets område lukkes. Dette omfatter både kommunale, statslige, private og selvejende tilbud.
- At lokaler og lokaliteter, hvor der udøves kulturaktiviteter, lukkes. Det gælder fx zoologiske anlæg, akvarier, museer, kunsthaller, kulturhuse, teatre, spillesteder, biografer, biblioteker, aftenskoler, daghøjskoler, Folkeuniversitetet samt musik- og kulturskoler. Dette omfatter både kommunale, statslige, private og selvejende tilbud.
- At lokaler, hvor der udøves idræts-, fritids- og foreningsaktiviteter, i sognet lukkes. Det gælder fx idrætshaller, svømmehaller, træningscentre, lokaler i stadions og foreningslokaler. Dette omfatter både kommunale, statslige, private og selvejende tilbud. Lukningen omfatter ikke lokaliteter (udendørsfaciliteter), herunder f.eks. stadions, udendørs fodboldbaner og lignende.

Der etableres nødpasning under nedlukningen, og sårbare elever vil være undtaget. Derudover vil efterskoler, kosttilbud mv. samt folkehøjskoler være undtaget for nedlukning. Elever vil dog kraftigt blive opfordret til, at blive på skolen under den lokale nedlukning.

Kommunen skal offentliggøre deres påbud.

Kommunalbestyrelsen skal udstede påbud om lukning af skoler og institutioner mv. samt lokaler og lokaliteter i nabosogne med forbindelse til det lokale udbrud, hvis Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at det er nødvendigt for at inddæmme smitten.

Umiddelbart efter nedlukning af sognet kan kommunalbestyrelsen anmode Styrelsen for Patientsikkerhed om at vurdere, om påbuddet skal ophæves for konkrete lokaler og lokaliteter, herunder skoler og institutioner, der ikke vurderes at være i direkte risiko for påvirkning af smitte, fx fordi de er beliggende i andre bysamfund i kommunen uden særlig interaktion med det smitteramte område og fx efter en skærpet testindsats, eller hvis smitten på anden måde vurderes at være afgrænset.

Ved lokale nedlukninger sikres den nødvendige testkapacitet i det pågældende område, og sundhedsmyndighederne vil stå for intensive indsatser til at sikre test, opsporing og isolation i alle samfundsgrupper.

Derudover vil sundhedsmyndighederne **opfordre** til, at:

- Indbyggere i sognet ser så få personer som muligt.
- Offentlige medarbejdere, der ikke varetager kritiske funktioner og er bosat i et nedlukket sogn eller kommune, arbejder hjemmefra.
- Private arbejdsgivere, som er bosat i et nedlukket sogn eller kommune, lader medarbejdere så vidt muligt arbejde hjemmefra.
- Små børn passes hjemme.
- Dagtilbud opdeler børn i faste, mindre grupper mv.
- Indbyggere i området lader sig teste for COVID-19.

Ophævelse af tiltag

Når sognet i syv dage i træk er under niveau på et af de tre parametre (600-20-3) eller hvis Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at der ikke er grundlag for at opretholde nedlukningen for konkrete lokaler eller lokaliteter, skal nedlukningen af sognet eller de pågældende lokaler og lokaliteter ophæves.

Automatisk nedlukning af kommuner

Kommu- ner

Automatisk nedlukning af kommuner når:

Incidensen i kommunen overstiger **300** (testkorrigeret) pr 100.000 borgere. Registrering af mindst **20** smittetilfælde

Der indføres automatisk nedlukning af skole- og undervisningsområdet samt kultur og idræts-, fritids og foreningsområdet på kommunalt plan, når der er en høj smitte (incidens) i den pågældende kommune. Der vil desuden skulle tages initiativ til lukning af bl.a. videregående uddannelser, liberale serviceerhverv og serveringssteder.

Hvis incidensen i en kommune overstiger 300 (testkorrigeret) pr. 100.000 indbyggere og der er registreret mindst 20 smittetilfælde med COVID-19 i de seneste syv dage vil følgende gælde:

Kommunalbestyrelsen skal **påbyde**, at:

- Grundskoler, SFO og klubtilbud samt ungdoms- og voksenuddannelsesinstitutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område og voksenuddannelser på Udlændinge- og Integrationsministeriets område lukkes. Dette omfatter både kommunale, statslige, private og selvejende tilbud.
- Lokaler og lokaliteter, hvor der udøves kulturaktiviteter, lukkes. Det gælder fx zoologiske anlæg, akvarier, museer, kunsthaller, kulturhuse, teatre, spillesteder, biografer, biblioteker, aftenskoler, daghøjskoler, Folkeuniversitetet samt musik- og kulturskoler. Dette omfatter både kommunale, statslige, private og selvejende tilbud.
- Lokaler, hvor der udøves idræts-, fritids- og foreningsaktiviteter, lukkes. Det gælder fx idrætshaller, svømmehaller, træningscentre, lokaler i stadions og foreningslokaler. Dette omfatter både kommunale, statslige, private og selvejende tilbud. Lukningen omfatter ikke lokaliteter (udendørsfaciliteter), herunder f.eks. stadions, udendørs fodboldbaner og lignende.

Kommunen skal offentliggøre deres påbud. Den relevante minister vil desuden tage initiativ til følgende yderligere tiltag, i den udstrækning disse er åbne på det pågældende tidspunkt*:

- Lukning af videregående uddannelser og ikke-videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriet og Kulturministeriet i kommunen
- Lukning af liberale serviceerhverv i kommunen
- Lukning af serveringssteder i kommunen
- Lukning af storcentre og indkøbscentre i kommunen
- Lukning af udvalgswarebutikker i kommunen
- Lukning af forlystelsesparker mv. i kommunen
- Lukning af stormagasiner, arkader og basarer i kommunen.

*Tiltag forelægges af relevante ressortministre for Epidemikommissionen samt Folketingets Epidemiuvalg efter reglerne herom.

Ud fra en konkret vurdering af situationen i kommunen kan den ansvarlige ressortminister som hidtil – og som supplement til ovennævnte tiltag – forelægge yderligere

tiltag for Epidemikommisionen, som herefter kan forelægges Epidemiudvalget med henblik på udstedelse af de nødvendige regler.

I kommuner kan selektiv genåbning ske efter samme procedure som for sogne, hvis der er tale om konkrete lokaler og lokaliteter, herunder skoler og institutioner, der af Styrelsen for Patientsikkerhed ikke vurderes at være i direkte risiko for påvirkning af smitte, fx fordi de er beliggende i andre bysamfund i kommunen uden særlig interaktion med det smitteramte område og efter fx en skærpet testindsats, eller hvis smitten på anden måde vurderes at være afgrænset.

Derudover vil sundhedsmyndighederne **opfordre** til, at:

- Indbyggere i kommunen ser så få personer som muligt.
- Offentlige medarbejdere, der ikke varetager kritiske funktioner, arbejder hjemmefra.
- Private arbejdsgivere lader medarbejdere så vidt muligt arbejde hjemmefra.
- Små børn passes hjemme.
- Dagtilbud opdeler børn i faste, mindre grupper mv.
- Indbyggere i området lader sig teste for COVID-19.

Som på sogneniveau vil der blive etableret nødpasning under nedlukningen, og sårbare elever vil være undtaget. Derudover vil efterskoler, kosttilbud mv. samt folkehøjskoler være undtaget for nedlukning. Elever vil kraftigt blive opfordret til at blive på skolen under den lokale nedlukning.

Ved lokale nedlukninger sikres den nødvendige testkapacitet i det pågældende område, og sundhedsmyndighederne vil stå for intensive indsatser til at sikre test, opsporing og isolation i alle samfundsgrupper.

Ophævelse af tiltag

Når kommunen i syv dage i træk er under niveau på et af de 2 parametre (300-20), ophæves nedlukningen. Det gælder ligeledes for de yderligere tiltag, som således vil skulle ophæves af vedkommende minister.

Bedre muligheder for undervisning ved nedlukning

Frem- møde

Fysisk fremmøde ved nedlukninger

Med justeringen af modellen fra automatisk lokal nedlukning pr. 30. april 2021 skabes større fleksibilitet, når sogne lukkes ned, og der gives mulighed for at sætte ind, hvad angår trivsel og læring for børn og unge under nedlukning.

Fysisk fremmøde ved lange nedlukninger

For at sikre læring og trivsel for elever i sogne og kommuner med langvarig nedlukning, indføres der nye tiltag for at skoler, uddannelsesinstitutioner og klubtilbud kan gennemføre undervisning under særlige forholdsregler. Disse vil gælde for institutioner, der har været lukket i mere end 2 uger over de seneste 4 uger.

Undervisning vil i disse tilfælde indebære:

- **Begrænset fremmøde:** Den ugentlige tilstedeværelse på hver geografisk lokalitet må ikke overstige 50 pct. fremmøde på skolen eller institutionen eksklusiv ophold på kostafdelinger. Fremmødebegrænsningen omfatter ikke elever, der er undtaget fra nedlukning, herunder sårbare elever og elever i nødpasning.
- **Daglige test:** Elever, kursister mv. fra og med 12 år testes dagligt. Testene følger testmodellen for den pågældende institution, dvs. at der i grundskoler (ekskl. efterskoler mv.) vil være tale om en kraftig opfordring til test, mens der på ungdoms- og voksenuddannelserne vil være tale om et krav om test.
- **Afstand:** Anbefaling om en til to meters afstand på voksen- og ungdomsuddannelserne.
- **Mindre grupper:** Anbefaling om undervisning i mindre grupper (max 15 elever) i grundskoler, ekskl. efterskoler mv.

Udendørsundervisning

Der gives mulighed for, at grundskoler samt ungdoms- og voksenuddannelser, der er nedlukkede, herunder efter påbud fra Styrelsen for Patientsikkerhed, kan modtage elever til udendørs fysisk tilstedeværelse til undervisning mv. på skoler og institutioner.

Lokale handlemuligheder

Lokalt

Bedre lokale handlemuligheder

Kommunerne får desuden bedre muligheder for selv at beslutte at sætte ind over for lokale smitteudbrud.

Kommunalbestyrelsen har efter ordningen med kommunale nedlukninger mulighed for at meddele påbud om lukning, hvis incidensen i kommunen overstiger 100 (test-korrigeret) smittede pr. 100.000 borgere, smitteforebyggende hensyn gør påbuddet nødvendigt og kommunalbestyrelsen vurderer, at der er behov for en hurtig og effektiv smitteforebyggende indsats, som ikke kan afvente sundhedsmyndighedernes påbud.

Det omfatter tiltag i form af lukning af følgende institutioner mv.:

- Dagtilbud
- Grundskoler
- SFO og klubtilbud
- Ungdoms- og voksenuddannelsesinstitutioner på Børne- og Undervisningsministeriets område og voksenuddannelser på Udlændinge- og Integrationsministeriets område.
- Lokaler og lokaliteter, hvor der udøves kulturaktiviteter, og lokaler, hvor der udøves idræts-, fritids- og foreningsaktiviteter.
- Kommunalbestyrelsen får beføjelse til at påbyde private lukning af skoler og tilbud.

Kommunalbestyrelsen skal tage kontakt til Styrelsen for Patientsikkerhed inden for 48 timer, når kommunalbestyrelsen har valgt at meddele påbud om lukning med henblik på styrelsens vurdering af påbuddet.

Ophævelse af tiltag

Nedlukningen ophæves, når Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at der ikke er grundlag for at opretholde nedlukningen, eller når kommunen i de seneste syv dage er under incidensgrænsen.

Hvad er testjusteret incidens?

Det gælder generelt, at hvis der testes mere (foretages flere tests) i en kommune end i en anden kommune, vil der sandsynligvis blive fundet flere smittede i den kommune, hvor der er flest indbyggere, der bliver testet, også selvom det faktiske smittetryk er ensartet i de to kommuner.

Dette medfører, at incidensen bliver højere i den kommune, hvor flest lader sig teste, hvis man sammenligner to kommuner, hvor smitteforekomsten ellers ellers var ens. For at sikre et ensartet sammenligningsgrundlag mellem incidensen på tværs af kommunerne, beregner ekspertgruppen for matematisk modellering af covid-19 under Statens Serum Institut derfor den såkaldte testjusterede incidens for hver kommune, hvori der er taget højde for forskelle i niveauet af testning i kommunerne.

Den testjusterede incidens er baseret på trunke data, hvilket betyder, at incidenstallet for en given dag er beregnet på baggrund af de tests, der blev gennemført fra og med to dage tidligere og syv dage forud for den dag (i alt 9 dage). Dette er gjort, fordi datagrundlaget for tests, der er foretaget indenfor de seneste to dage, generelt er ufuldkommet. Der indgår alene PCR-test i grundlaget for den testjusterede incidens.